

**МОМЧЕТО С
ДЕВЕТСВЕЩНИКА
БОСНЕНСКА НАРОДНА
ПРИКАЗКА**

chitanka.info

Живял в един град майстор дърводелец. От време навреме той ходел с чирачето си в гората за дърва. Веднъж пак така отишли. Търсили по-прави, по-здрави дървета тук и там, зареяли се много навътре, където никога дотогава не били ходили. Неочаквано съзрели в земята голяма желязна врата. Решили да разберат накъде води. Надзърнал майсторът, страх го побило, че дъното не се вижда. Рекъл на чирачето:

— Момче, ти си лек и пъргав. Ще те пусна с въже да огледаш какво има долу.

Чирачето било сърцато, без много-много да му мисли — съгласило се. Вързал го майсторът за пояса и го спуснал на дъното. То тръгнало пипнешком по един тъмен проход и подир някое време съзряло в далечината да се мержелее светлик. Повървяло и се намерило в една стая. Там имало три големи буци чисто злато, които така блестели, че осветявали всичко наоколо като три слънца — да ти се премрежат очите! Връз едната буца бил кацнал голям орел, който като зърнал нечакания гостенин, се наежил и зачаткал страховито с клюна си; около втората буца се била навила три глава змия, която се плезела с раздвоените си езици и съскала ядовито; връз третата буца бил седнал един рогат дявол и се зъбел заканително на чирачето. Ала то не трепнало, не хукнало да бяга, както всеки друг на негово място би сторил. Трите страшилища като видели, че нечаканият гостенин не се бои от тях, се уплашили — помислили, че е ангел из рая, пратен от Господа да ги накаже заради пакостите им. Скочили от местата си, сгушили се в едно ъгълче и си затраяли.

Чирачето се приближило до едната буца, понечило да я вдигне — тя тежка като самата земя; опитало с втората и третата — също. Не било по силите му дори да ги помръдне. Разбрало то, че не ще може да отнесе това голямо богатство. Да не се връща с празни ръце, взело от един пезул^[1] в стената някаква шарена кутия, мушнало си я в пазвата.

В същия миг някакъв силен вихър го грабнал, завъртял го и го отнесъл далеч-далеч, та го свалил в една гъста столетна гора. Дълго се лутало клетото през шубраци и гъсталаци, без да знае къде се намира и накъде отива. Накрай, останало вече съвсем без сили, излязло на непознат морски бряг. Далече през водата се провиждали едва-едва кулите на някакъв град.

Как да се добере до там? Дълго мислило момчето, накрай измислило: нали толкова време занаят било учило при дърводелеца, взело та скалъпило сал с няколко повалени от горолома дървета. Качило се на сала и заплавало без страх през водната пустиня. Пак имало късмет, че морето било кротко — доплувало нашето юначе на отвъдния бряг. Без да се мае, отишло в града. Главило се при един ханджия да реже и цепи цял ден дърва само за едната храна и за постелята.

Потрудило се момчето, изкарало си обяда, вечерята и спането с мазоли на ръцете. Ала на другия ден ханджията му рекъл да върви да си дири другаде работа, защото вече не му трябва — зер всички дърва били нарязани, нацепени и наредени под стряхата.

Отишло то на пазара. Застанало омърлушено край един дюкян — мисли какво да прави. Излязъл търговецът, попитал го какво иска. Казало, че дири работа. Тогава той му тикнал ведрото и метлата в ръцете и му наредил да полее и премете вътре и пред дюкяна. Момчето свършило работата, спечелило един грош, колкото да залъже празния си стомах с комат сух хляб.

Като взело да се мръква, малкият скитник излязъл въвн от града; видял една полусрутена изоставена къщурка и се промъкнал вътре да прекара нощта под стряха. От нямане какво да прави, дордето му дойде сънят, момчето се сетило за оная кутийка, която беше намерило в подземната стая. Отворило я. В нея лежал един деветсвещник. То си помислило: „Ех, да имах сега девет свещи, та да ги туря в подсвещниците, да не седя на тъмно, щеше да ми бъде по-весело в тая съборетина!“

Съмнало несъмнало, то отишло при същия оня дюкян, зачакало търговеца. Дошъл той и му рекъл:

— Не ми трябва чирак. Иди сега другаде да си дириш късмета!

Тръгнало сиромашкото от къща на къща — никой не го съжалява, никой не го ще — всеки го пъди от портата си с най-груби думи. Така си е в живота: чуждоземецът няма приятели, ако няма пари! Най-послед един го наел да му работи девет дни — по грош на ден и храната. Пак добре, де!

Като изтекли деветте дни, чорбаджията му дал девет гроша и един самун хляб и го отпратил да си върви. Със спечелените пари момчето купило девет свещи. Вечерта, като отишло в оная напусната

къща, сложило ги в подсвещниците и ги запалило да му светят, да не му е толкова чоглаво и самотно в мрачината.

В същия миг през една пролука в полусрутената стена долетели девет моми, една от друга по-хубави. Те се поклонили на момчето и почнали: една дрънка на саз, друга бие дайре, останалите седем запели и повели самодивско хоро — играят, на земята не стъпват. Те свирели, пеели и играели тъй хубаво, че душата на момчето се отпуснала, забравило то всички грижи и nevoли. Часовете неусетно се изнизали и пропели първи петли. Щом ги чули, момите спрели да играят. Всяка от тях се поклонила на момчето и оставила в скута му по една кесия с жълтици. Рекли:

— Ето ти, господарю, пари за харчлък!

И подир миг излетели и се не видели.

На другия ден момчето отишло в оня хан, където пренощува първата нощ. Поръчало си богато ядене, че толкова време било постило. Ханджията го погледнал навъсено и рекъл:

— За богато ядене се плаща много пари, знаеш ли?

Момчето се потупало по пояса и отвърнало:

— Пари имам да купя хана заедно с ханджията!

И раздрусало една кесия. „Дзън-дзън-дзън!“ — запели жълтиците. Ханджията се почудил, а още повече се уплашил:

— Синко — рекъл, — откъде се взе у тебе това злато? До вчера ти нямаше пукната пара и слугуваше за един хляб. Дали не си претрепал и обрал някого? Зле ще си изпатиш, че и аз покрай тебе ще изгоря.

Момчето отвърнало:

— Кълна се в душата си, че моите пари не са крадени. Тая нощ ще преспя у тебе. Ала довечера донеси девет свещи. Ще ти покажа толкова чудо, че ще си глътнеш езика. Само ще ми се закълнеш, че никому няма да кажеш какво си чул и видял: тук има лоши люде и може нещо да ми напакостят.

Ханджията се закълел, че ще бъде ням като гроб. Вечерта заключили портата, той взел девет свещи и се качил в най-добрата стая, която сега бил дал на момчето. То турило свещите в подсвещниците и ги запалило. Мигом долетели деветте хубавици — засвирили, запели, заиграли. Захласнал се ханджията, смаял се. А като пропели първи петли, той видял с очите си, как момите оставили в

скута на момчето по една кесия с жълтици „за харчлък“ и си отлитнали.

Тая веселба се повтаряла всяка нощ. Момчето толкова забогатяло, че си купило просторна къща, наело си слуги да му прислужват, заживяло като голям чорбаджия.

Ала слугите се разбъбрили и от уста на ухо, разнесла се мълвата из целия град и по-далеч. Чул за това чудо и царят. Повикал момчето, пита го:

— Какви магии правиш, че всяка нощ идват при тебе девет хубавици да те веселят, а на това отгоре и жълтици ти дават?

Някогашното чираче му рекло:

— Царю честити, почакай да се свечери, ще видиш и ти с очите си чудото.

Щом се стъмнило, момчето запалило свещите и тозчас долетели момите. Пели, свирили, играли до първи петли, поклонили се на момчето, дали му по една кесия с жълтици и пак му рекли:

— Ето ти, господарю, пари за харчлък!

Това много се харесало на царя. Решил, че нему се полага да притежава вълшебния деветсвещник. Извикал пазачите и им заповядал да затворят момчето в най-тъмната и най-влажна изба на двореца.

На другата вечер царят събрал всичките си велможи и съветници да им покаже чудото. Ала щом запалил свещите, раздал се страшен гръм и трясък, сякаш дворецът се събаря. И вместо хубавиците, изневиделица долетели деветима черни арапи — големи, грозни и страшни, всеки с тояга в ръка. Почнали те да налагат събралите се без ред — бият и не питат кой е крив, кой е прав. Вдигнала се олелия до възбог. А когато почнали и царя да бъхтят, той извикал на слугите да доведат момчето веднага. Отишлите, измъкнали от избата невинния затворник и го отвели в стаята, където пердахът продължавал. Царят се довякъл на колене до момчето и се замолил:

— Синко, прости ми греха и ни отърви от арапите. Царска дума давам и свято обещавам: на чуждо никога да не посягам!

Момчето угасило свещите и арапите си отишли, откъдето били дошли.

Ала някогашният чирак разбрал, че в тая царщина няма нито един добър човек, щом го оставиха да гладува толкова време и щом самият цар не се подвоуми да му открадне кутията с деветсвещника.

Затова той купил една гемия и отплувал за родния си град, където си живее и до ден-днешен, ако вече не е умрял.

[1] *Пезул* — издадена или вдлъбната в стената лавица. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.